

Een eigen huis, een dak boven je hoofd

Inspraak over wie bij je thuis komt wonen ⇔ recht op wonen voor iedereen

Katrien DE BAETS
Chris MARCHAND

INLEIDING

“Recht hebben op een huis dat een thuis is” en “iedereen heeft recht op onderdak” lijken twee evidente uitgangspunten die elkaar aanvullen. Telkens als we een nieuwe bewoner in een huis willen opnemen, ondervinden we echter een spanningsveld tussen die twee stellingen.

Ieder mens heeft recht op een huis dat een thuis is. Een huis waarin je echt jezelf kunt zijn, waarin je rust vindt. Een huis waarin je je veilig voelt. Ieder mens heeft recht op samenwonen met medebewoners waarmee hij toch wel wat kan opschieten. Een thuis wordt immers niet zozeer gevormd door de bakstenen muren, maar wel door de relaties binnen deze muren.

Ieder mens heeft ook recht op een dak boven zijn hoofd. Gebrek aan een geschikte woonplaats heeft een grote weerslag op ons menszijn. Het is een fundamenteel mensenrecht om een geschikt onderdak te hebben. We vinden het dan ook heel belangrijk om mensen bij hun zoektocht naar een nieuwe thuis te helpen.

Eenzijds zijn we er voorstander van dat de bewoners mede-eigenaar zijn van hun thuis. Je ergens thuis voelen betekent immers dat je samen met je huisgenoten het huiselijk leven vorm geeft. Het is dan ook evident dat je mee bepaalt wie er bij jou in huis komt wonen.

Anderzijds zijn we ervan overtuigd dat ieder persoon recht heeft op een dak boven zijn hoofd. Wie een dringende nood heeft, moet snel een antwoord krijgen.

Welk principe moet nu voorrang krijgen? Is het überhaupt mogelijk het ene principe boven het andere te stellen? Twee jaar geleden probeerden we vanuit onze ervaringen met dit spanningsveld een nieuwe intakeprocedure te ontwikkelen, met de bedoeling beide principes te combineren. M.a.w., in de opnameprocedure proberen we zowel rekening te houden met de dringendheid van de vraag (de noodgerichtheid) als met het recht van de andere bewoners om mee te kunnen bepalen wie in hun huis medebewoner wordt.

ONZE DRIE PIJLERS

De **bewoners** krijgen een belangrijke rol toebedeeld in de zoektocht naar een nieuwe bewoner. Ze zijn bij elke stap betrokken, maken samen met de begeleiding keuzes. We kiezen voor een werkwijze waarin hun stem sterker wordt naarmate we naar een meer definitieve beslissing evolueren.

We vinden het belangrijk dat bewoners een positieve keuze kunnen maken. Door voor iemand te kiezen, wordt het engagement van de bewoners veel groter en de weerstand kleiner. Ze geloven in de kandidatuur van de nieuwe bewoner en kunnen zich makkelijker voor hem openstellen.

Enkel de stem van de bewoners laten doorklinken, zou echter eenzijdig zijn. **Noodgerichtheid en het basisrecht op een woning** van de kandidaat-medebewoner vinden we even belangrijk. De procedure moet mogelijk maken dat kandidaten met een hoge nood voor de plaats in aanmerking komen. Consequent richten we ons in hoofdzaak tot de centrale wachtlijst,

waarbij we bij voorrang kandidaten met een hoge urgentiegraad de kans willen bieden. We verwachten dat de contactpersoon met de wachtende de mogelijkheid onderzoekt en bespreekt.

We vinden het belangrijk dat **kandidaat-bewoners** zelf **grondig kennis kunnen maken met het woonproject**. Het kiezen van een woonplek is immers geen dagelijkse gebeurtenis. De kennismaking met het project en de bewoners vinden we daarom even belangrijk als de verdere verkenning van de eigen vraag.

Het is dus mogelijk dat een kandidaat, hoewel de bewoners heel enthousiast waren, toch niet voor ons aanbod kiest. Het is goed dat de kandidaat-bewoner op elk moment zijn keuze kan laten gelden.

BINNEN DIT HELE PROCES WORDEN DIVERSE PARTNERS ACTIEF BETROKKEN

Ten eerste is er de **familie en/of de relevante omgeving** van de cliënt, die vaak al lang mee op zoek zijn naar een geschikte plaats. Ook voor hen is de zoektocht naar en de keuze van een woonproject heel ingrijpend. Vanaf het ogenblik dat ze de aankondiging van de open plaats te zien krijgen, begint ook voor hen die spannende periode. Ze reageren samen met hun kandidaat-familielid en sturen een brief. Heel wat familieleden komen ook mee op bezoek in het project. Ze zijn bezorgd en willen de sfeer van het huis en de omgeving eens opsnuiven. Zo was er een broer die, zodra hij weet had van de open plaats, iedere dag voorbij kwam fietsen. Toen er begeleiders of bewoners buiten liepen, maakte hij er dankbaar gebruik van om zich voor te stellen en het een en ander te vragen.

Ook de **professionele verwijzers** van de kandidaat-bewoners zijn belangrijke partners. De verwijzer is meestal een ankerfiguur door de verschillende stappen heen. Afhankelijk van de aan- of afwezigheid van familie is deze minder of meer betrokken. Hij ondersteunt de belangen van de cliënt en diens familie. Indien de cliënt geen familie meer heeft, is hij soms de voornaamste belangenbehartiger. Hij kan het proces helpen dragen door in overleg met zijn cliënt en de andere partijen de best mogelijke oplossing te zoeken.

Ook binnen Oranje zijn er naast de bewoners nog verschillende partners. Eerst en vooral is er het **begeleidend team**. De begeleiders hebben een dubbele opdracht. Enerzijds hebben ze mee inspraak bij de keuze van de nieuwe bewoner die zij uiteindelijk zullen begeleiden. Ze moeten onderzoeken of het woonproject een gepast antwoord kan geven op de woonwensen van de respectievelijke kandidaten. Net als de bewoners zijn ze bij iedere stap betrokken. Ze maken kennis met de kandidaten en leggen hun bevindingen samen om tot een gemeenschappelijke keuze te komen.

Anderzijds gaan ze ook aan de slag met de huidige bewoners. Ze ondersteunen hen gedurende het hele proces, staan hen bij om hun bevindingen te exploreren, zoeken samen met hen uit wat ze belangrijk vinden wanneer er een nieuwe bewoner komt... Ze kennen de bewoners immers goed en zien deze op de kandidaat-bewoner reageren. Ze zoeken woorden voor hun non-verbale boodschappen en bekrachtigen op die manier de stem van de minder mondige bewoners. De bewoners kunnen pas voluit tot een keuze komen wanneer ze hierbij de ruimte en steun van de begeleiding ervaren.

Voor hen is dit een verdere stap binnen het cliëntgericht en emancipatorisch werken. Dit hele proces betekent daarom ook een bijkomende uitdaging voor begeleiders.

De sociale dienst van Oranje is als het ware de “go-between”, de tussenpersoon tussen de verschillende partners. De maatschappelijk werker positioneert zich noch in het huis noch bij de kandidaat. In de eerste fasen is hij de eerste contactpersoon voor kandidaat-bewoners en hun omgeving. Hij stelt de kandidaten voor aan de bewoners en de begeleiding.

Er wordt van hem verwacht dat hij altijd de niet-aanwezige dimensie in het gesprek brengt, die aspecten die de andere gesprekspartners binnen hun context minder makkelijk zien.

Om dit alles goed te laten verlopen is het nodig dat iemand het proces opvolgt en bewaakt. Deze taak neemt de **projectcoördinator** op zich. De projectcoördinator heeft geen beslissingsmandaat, maar leidt alle fasen van het proces. Hij werkt hierin nauw samen met de maatschappelijk werker. Hij waakt erover dat iedereen aan bod kan komen en dat de onderliggende principes voortdurend gewaarborgd blijven.

Via een uitgeschreven casus willen we illustreren hoe we bovenstaande principes in de praktijk uitwerkten.

HET VERHAAL VAN EEN PROCES

De eerste stap: "bekendmaking van de vrijgekomen plaats"

De kandidaat-bewoners die via de centrale wachtlijst dringend op zoek zijn naar een nieuwe thuis, worden persoonlijk geïnformeerd over de plaats die in het woonproject vrijkomt. De brief die hen wordt toegestuurd, is als een soort van "advertentie" opgevat: "... Huis in de stad Brugge, waar zes mensen met een verstandelijke handicap wonen, is op zoek naar een nieuwe medebewoner. De begeleiding voorziet in een aantal vaste aanwezigheidsuren. Daarnaast wordt de begeleidingsnood individueel opgevangen. De leeftijd van de bewoners van het huis varieert tussen 40 en 60 jaar. De dagactiviteiten van de bewoners gebeuren vaak buiten het huis. Het huis voorziet voor elke bewoner een individuele kamer en gemeenschappelijke leefruimtes. Er wordt om beurten gekookt... De tuin is waarschijnlijk de meest aangename plek van het huis: een ruime stadstuin met bomen, een moestuintje en een kippenhok. De bushalte vlakbij biedt de mogelijkheid om je vlot met het openbaar vervoer te verplaatsen..."

Op die manier willen we de kandidaten een beeld geven van het huis, de leefgewoonten en het begeleidingsaanbod.

Aan de kandidaat-bewoners wordt gevraagd om zich per brief voor te stellen en hun woonwensen kort te formuleren. Men kan natuurlijk ook telefonisch meer uitleg vragen bij de [medewerker van de sociale dienst, die de meest relevante gegevens verzamelt](#).

De tweede stap, een goede maand later: "voorstelling van de kandidaten"

De medewerker van de sociale dienst stelt de kandidaat-bewoners achtereenvolgens aan het team en aan de bewonersgroep voor. Hij gebruikt hiervoor een overzichtslijstje, waarbij de gegevens op systematische wijze worden geordend. Verslagen die eventueel werden meegestuurd, worden enkel door de sociale dienst gelezen. In het woonproject willen we ons niet laten leiden door vroegere ervaringen die wellicht sterk gekleurd waren door de context en de periode waarin de kandidaat zich toen bevond. Die onbevangen kijk vinden we heel belangrijk. We willen de kandidaten immers onbevooroordeeld ontmoeten. Dit is een eerste manier waarop we bewust een inspanning doen om elke vraag gelijkwaardig te behandelen.

Alle vragen worden zonder voorafgaande selectie aan het team voorgelegd, dat op grond van objectieve gegevens aanvragen kan weigeren als de kandidaten niet aan de criteria voldoen (bijvoorbeeld, als iemand die permanent begeleiding nodig heeft "solliciteert" naar een plaats in een woonproject met een beperkt begeleidingsaanbod).

Het zijn echter de bewoners die beslissen welke kandidaat-bewoners voor een kennismakingsgesprek worden uitgenodigd. De coördinator doet hierbij beroep op hun openheid, zodat zoveel mogelijk kandidaat-bewoners de kans krijgen om zich persoonlijk voor te stellen. Hij beklemtoont dat het hier enkel om een keuze tot kennismaking gaat en vermijdt zodoende dat bepaalde kandidaten al van bij het begin van de procedure kansloos worden als gevolg van vooroordelen. We ervaren dat onze bewoners hier gevoelig voor zijn. Ze kunnen zich echt wel identificeren met de kandidaten die op zoek zijn naar een nieuwe thuis. Ze weten best nog hoe onzeker je je voelt als je nog niet weet waar je in de toekomst zult wonen!

Tijdens de voorstelling worden op een grote flap tekeningen gemaakt die voor de bewoners als geheugensteuntje kunnen dienen. Zo krijgt iedereen een cryptische voorstelling van de familie van de kandidaat en van de plaats waar hij momenteel verblijft (een boerderij, een huis in de stad, een instelling...). Vaardigheden en hobby's worden weergegeven door kleine symbolen (een geldbeugel voor wie alleen boodschappen kan doen, een doorkruiste geldbeugel voor wie dit niet kan). Deze tekeningen helpen de bewoners de draad van het verhaal bij te houden en zijn bruikbaar als geheugensteuntje, bijvoorbeeld bij de bespreking achteraf. De bewoners

blijken vooral geïnteresseerd te zijn in de hobby's en de praktische vaardigheden van de kandidaten. "Kan hij afwassen, denk je? Houdt zij van fietsen? Dat zou voor mij leuk zijn." De meest mondige bewoners stellen hun vragen rechtstreeks, anderen zitten er wat stilletjes en afwachting bij. In de komende week zullen de begeleiders tussendoor bij hen aftasten wat voor hen belangrijke informatie is. "Wie van hen rookt er, en hoeveel?" Dergelijke onderhuids levende vragen worden door de begeleiding naar de kennismakingsgesprekken meegenomen!

De derde stap, twee weken dagen later: "de kennismakingsgesprekken"

De bewoners worden op voorhand door de begeleiding gecoacht over het verloop van de gesprekken. Het is heel belangrijk dat iedereen de kans krijgt om "zijn" vragen te stellen, "zijn" mening te formuleren, echt aan het gesprek deel te nemen. De bewoners moeten ook zorgvuldig naar het verhaal van de kandidaat luisteren. In dit stadium van de procedure is het de bedoeling informatie uit te wisselen! Elke bewoner kan vrijuit spreken, zonder dat dit onmiddellijk grote gevolgen heeft. Er vallen nog geen beslissingen!!

De kandidaat-bewoners en hun familie en/of verwijzers worden door de bewoners en de begeleider van dienst rond een koffietafel ontvangen. De medewerker die voor het woonproject verantwoordelijk is en de medewerker van de sociale dienst zijn bij alle gesprekken aanwezig. Enkele bewoners zijn dermate geïnteresseerd dat ze hun persoonlijk weekschema aanpassen om bij de gesprekken aanwezig te kunnen zijn. Anderen willen er liever niet direct bij betrokken worden ("Ik hoor wel van de anderen hoe het is verlopen").

Om het ijs wat te breken, wordt eerst wat over het dagelijkse leven in het woonproject verteld. Enkele bewoners vertellen iets van hun eigen verhaal. Zo wordt de kandidaat wat op zijn gemak gesteld, kan hij wat luisteren voordat we onze vragen op hem afvuren.

Het is fijn te merken dat de bewoners telkens weer met vol enthousiasme aan de gesprekken deelnemen. Er is niet meteen een favoriete kandidaat, en dat is maar goed ook. Het uitwisselen van ervaringen maakt bij de aanwezigen vak emoties los, "herinneringen aan vroeger, angst voor het onbekende...". Hét moment om het gesprek even te onderbreken en de bewoners de kans te geven om de nieuweling het huis te tonen.

Enkele bewoners hebben pas tijdens die kennismakingsgesprekken echt door wat er aan de hand is, beseffen dan pas ten volle dat er een nieuwe bewoner zal komen...

Sommige kandidaten hebben een fotoboek mee van thuis, anderen vertellen volop over hun huidige dagdagelijkse bezigheden. Sommigen zijn goed omringd door familie, anderen hebben enkel een verwijzer mee. We merken dat deze laatsten heel wat onzekerder zijn. Verhuizen is voor elk van hen een enorme stap en onze bewoners zijn getuigen van de indringendheid van die namiddagen. Alle kandidaten worden respectvol beluisterd. Er heerst een serene sfeer... Met open ogen neemt de begeleiding de indrukken in zich op en is bijzonder gelukkig dat de bewoners mee aan tafel zitten!

En de kandidaten? Voor enkelen onder hen wordt het duidelijk dat ze nog niet aan "verhuizen" toe zijn. Anderen zijn dan weer laaiend enthousiast en hopen de kans te krijgen om het huis en zijn bewoners nog beter te leren kennen. We krijgen dan ook van de meeste kandidaten en/of hun ondersteunende partners telefoontjes. Hier is het belangrijk zo snel mogelijk duidelijkheid te geven of ze bij de volgende stap zullen worden betrokken.

De vierde stap, één week later: "de beslissing over wie afvalt en wie kan komen logeren"

Het team beslist dat wat hen betreft drie van de vijf kandidaat-bewoners kunnen komen logeren. De bewoners kunnen hun kandidaten uitkiezen tijdens een bewonersvergadering. We zullen de bewoners uitnodigen om hun argumenten, indrukken en gevoelens rond de kandidaten te formuleren. Pas na hun beslissing zullen we de teambeslissing meedelen en in een open gesprek gezamenlijk een keuze maken.

De week vóór dit gesprek zijn de begeleiders heel attent voor losse bedenkingen die bewoners uiten. Ze zullen die naar de bewonersvergadering meenemen. Zo kunnen de opmerkingen van de minder mondige bewoners toch in de discussie worden gebracht. In dit stadium worden geen veto's gesteld, het wordt een open gesprek waarin elke mening telt.

We halen opnieuw de flappen boven en de nieuwe informatie over de kandidaten wordt met een andere kleur bijgetekend. We hebben vooral aandacht voor de thema's die de bewoners aanbrachten (taken, activiteiten, televisieprogramma's). De bewoners die bij de gesprekken

aanwezig waren, brengen de informatie voor de andere bewoners aan. Ze nemen die taak heel ernstig op. De begeleiders vullen aan, maar vaak is dit niet nodig.

Ten slotte worden de bewoners uitgenodigd om aan te duiden wie ze via een logeerperiode graag beter zouden leren kennen. Er vallen twee mensen af. De motivatie van de bewonersgroep komt vrij goed overeen met deze van het team.

Enkele bewoners zijn hierover bijzonder opgelucht. Het feit dat we onafhankelijk van elkaar tot dezelfde besluiten komen, sterkt hun zelfvertrouwen. Blijkbaar zijn de bewoners toch bang dat het team een van de door hen uitgesloten kandidaten zou verkiezen.

Even tussendoor: een overleg met de directie over de procedure en de resultaten van de kennismakingsronde

Elke kandidaat zal gemotiveerd uitleg krijgen over de beslissing die werd genomen. Aan kandidaten die niet werden weerhouden, zal worden aangeboden om samen met de verwijzer verder naar een oplossing te zoeken.

De vijfde stap: "drie logeerperiodes in drie weken tijd"

Na elke logeerperiode worden de bewoners gevraagd hun indrukken weer te geven. Die indrukken worden schriftelijk verzameld, om als informatie voor de beslissende vergadering te bewaren. De kandidaten blijven elk om beurten een viertal dagen logeren.

Hoewel onze bewoners het gewoon zijn dat mensen komen logeren, komen deze logeerperiodes helemaal niet zo ontspannen over. De bewoners voelen goed de verschillen aan tussen de verschillende kandidaat-bewoners en tussenin wordt er druk gespeculeerd over de mogelijke uitverkorene! Eén enkele bewoner doet zelfs behoorlijk zijn best om de anderen van zijn voorkeur te overtuigen! Het zijn spannende tijden en iedereen reageert daar anders op. De ene wordt nog stiller, de andere nog overmoediger... Op de dag dat de beslissing moet vallen, zijn we het er allen over eens: het is hoogtijd...

Maar ook voor de kandidaten is het hoogtijd dat ze een antwoord krijgen. Een van de kandidaten ontdekte tijdens de logeerperiode dat ze eigenlijk liever in een minder beschermde woonvorm zou wonen. Het groepsleven was haar toch minder meegevallen dan verwacht. Maar voor de overige twee is het wat hen betreft een uitgemaakte zaak. Hun ervaringen tijdens de logeerperiode waren zo positief dat ze liefst hadden willen blijven. De steun van de maatschappelijk werker aan de afgevallene kandidaten en hun omgeving in de maanden nadien is echt belangrijk. Hij gaat samen met de familie op zoek naar andere mogelijkheden.

Vooraf bedachten we dat ook mensen met een handicap de "kans" moeten krijgen om een teleurstelling te verwerken. We willen hen immers "gelijkwaardig" behandelen. Maar door hen rechtstreeks van het leven in huis te laten "proeven", is de ontgoocheling achteraf blijkbaar toch groter dan verwacht. Daarom is het wellicht ook belangrijk om het aantal logés zo beperkt mogelijk te houden.

De zesde stap: "alle partijen nemen samen de beslissing!"

Twee maanden na de eerste bespreking komen bewoners, begeleiders, de medewerker van de sociale dienst en de projectcoördinator samen om de beslissing te nemen: wie wordt de nieuwe bewoner?

Vooreerst horen de bewoners dat alle kandidaten verder zullen worden ondersteund in hun zoektocht naar een voor hen goede oplossing. We kunnen maar één nieuwe bewoner kiezen, maar de anderen blijven niet in de kou staan. Daarnaast geldt een proefperiode van drie maanden, waarna de nieuwe bewoner en zijn omgeving zullen worden uitgenodigd voor een evaluatie.

Iedere aanwezige wordt uitgenodigd om voor elke kandidaat-bewoner een keuze te maken. "Is het een ja of is het een nee?" Men kan voor meerdere kandidaten een positieve keuze maken, maar men moet voor minstens één van de kandidaten een positieve keuze maken. Zo wordt elke persoon op zich beoordeeld en niet in relatie tot de andere kandidaten. Elke aanwezige heeft één stem. De projectcoördinator stemt niet mee, enkel bij staking van de stemming kan hij de stemming beïnvloeden. Wie de meeste ja-stemmen heeft, wordt de nieuwe bewoner.

De stemmen worden pas geteld nadat alle kandidaten aan de beurt kwamen. Daardoor creëren we een zekere ondoorzichtigheid in het stemgedrag. We zitten immers met 16 rond de tafel.

Als de eindbeslissing valt, zijn de meesten héél tevreden, vooral omdat er nu eindelijk duidelijkheid is. Voor sommige bewoners woog de onzekerheid te zwaar. Twee maanden is een lange periode om te overbruggen. Maar de bewoners uiten ook hun tevredenheid over de wijze waarop ze bij de procedure werden betrokken. Ze voelen zich evenwaardig in de discussie. Ze beschikken over dezelfde informatie als de begeleiders en hebben evenveel spreek- en stemrecht.

Kunnen kiezen houdt ook in dat je verantwoordelijkheid neemt voor je keuze. Zodoende voelen de bewoners zich ook geroepen om de nieuwe bewoner echt welkom te heten, om hem op zijn gemak te stellen. Ook de begeleiders voelen zich door die procedure echt aangesproken om voor de nieuwe bewoner al het nodige te doen om zijn integratie in het project en in de gemeente te bevorderen. Op moeilijke momenten werd die keuze door alle partijen ingeroepen: door de nieuwe bewoner ("Ze moeten mij maar nemen zoals ik ben, ze hebben toch voor mij gekozen..."), door de bewoners ("Hij is niet perfect, maar niemand is dat, ik heb toch voor hem gekozen...") als door de begeleiding ("Ons engagement naar die persoon is door de procedure versterkt!").

De zevende stap: drie maanden later...

In een rondetafelgesprek met de betekenisvolle personen uit de omgeving van de nieuwe bewoner (zijn familie, de eventuele verwijzer), zijn begeleidster van het woonproject, de medewerker van de sociale dienst en de projectcoördinator, wordt de keuze voor de nieuwe bewoner verzilverd! Iedereen is tevreden en verwachtingsvol wordt uitgekeken naar de plannen en dromen die de bewoner koestert, klaar om samen met hem stappen te zetten op zijn eigen gekozen levensweg...

De andere bewoners worden door de projectcoördinator individueel aangesproken. Zij kunnen de beslissing niet herzien, maar er wordt wel naar hun eventuele bezorgdheden geluisterd. Een nieuwe bewoner in huis brengt altijd veranderingen met zich en dat zorgt soms voor ongemak en twijfels. Het belangrijkste hier is dat elk de kans krijgt om zijn vragen, wensen en noden aan de begeleiding te verwoorden. Achteraf zijn alle bewoners hier heel tevreden over.

BESLUIT: PLUSPUNTEN EN VALKUILEN

De hierboven beschreven casus toont ons zowel de krachtlijnen als de zwakke punten van het proces. De hele procedure moet iets levendigs zijn, aangepast aan de situatie. We willen de procedure niet herleiden tot een droog stappenplan dat strikt wordt gevolgd. Nee, het is in de eerste plaats een realisatie van een visie waarbij we geloven in de mogelijkheden van cliënten om hun leven zelf in handen te nemen. We willen recht doen aan alle partijen in het verhaal. Daarom is de procedure enkel een raamwerk dat mogelijkheden biedt, een reeks bakens zet, om met de gegevens uit de realiteit te kunnen werken.

De procedure houdt ons inziens enkele krachtige pluspunten in. Via onze bekendmaking slagen we erin om een grote groep mensen te bereiken die nood hebben aan een woning. Iedereen krijgt op die manier een eerlijke kans om zich kandidaat te stellen.

Daarnaast blijkt er een grotere betrokkenheid en een groter engagement vanuit de andere bewoners naar de nieuwe bewoner toe. Ze zijn mee verantwoordelijk voor de keuze en voelen zich aangesproken om het voor hun nieuwe huisgenoot tot een succes te maken. Door deze werkwijze zijn ze meer eigenaar van hun huis.

Een belangrijk minpunt is de duur van de procedure. We zijn al vlug 10 tot 15 weken verder voordat alle stappen doorlopen zijn. Een erg lange periode wanneer je in spanning wacht. We vangen dit op door de duur en het verloop van het proces vooraf te bespreken. Ook proberen we ons zo strikt mogelijk aan de timing te houden. Die tijd is echt nodig om de bewoners volgens hun tempo in alle stappen te betrekken. Het is dan ook noodzakelijk om alle partijen de hele periode door te ondersteunen.

Soms spelen er binnen de bewonersgroep nog andere factoren mee die het bespreken van de keuze van een nieuwe bewoner bemoeilijken. Het is echter belangrijk het toch te proberen. Blijkt dit onmogelijk, dan moet de projectcoördinator de keuze kunnen maken om het proces bij

te sturen. Hij kan een of meerdere stappen overslaan of bepaalde beslissingen van de bewoners overnemen.

Er kunnen ook andere redenen zijn om de procedure aan te passen: de spanning kan bij bepaalde kandidaten of bewoners te hoog oplopen, we kunnen met een situatie van hoogdringendheid worden geconfronteerd... Op dergelijke momenten de procedure zijn beloop laten gaan, zou niet professioneel zijn. De beslissing wordt in dit geval zeker gemotiveerd en met alle partijen besproken.

We laten de kandidaten die wel enthousiast zijn, maar uiteindelijk niet bij ons terecht kunnen, niet in de steek. Hoe gaan zij met het "niet-gekozen zijn" om? We engageren ons, via de sociale dienst, om hen verdere ondersteuning te bieden tot op het moment dat ze een passend antwoord op hun woonvraag hebben gekregen.

Tot slot is deze vorm van selectie arbeidsintensief. Er zijn heel wat overlegmomenten met verschillende partijen nodig en er moet voortdurend worden gezocht naar methodieken op maat van iedere betrokkene.

In de voorbije twee jaar kwamen al enkele bewoners op deze manier in een van de woonprojecten van Oranje wonen. Samen met de bewoners en de kandidaten dit proces doorlopen, biedt een grote meerwaarde. De kandidaten en hun omgeving krijgen de mogelijkheid om hun vraag verder te exploreren. De bewoners krijgen meer inzicht in wat ze in hun huis belangrijk vinden, hoe ze zelf met medebewoners omgaan... Voor de begeleiders is het een logische stap in de verdere evolutie naar vraaggestuurde zorg, in het aftasten van de mogelijkheden en grenzen van hun werking. De projectcoördinator kan in samenwerking met de medewerker van de sociale dienst in dit proces de werkingsprincipes van Oranje verder gestalte geven. Kortom, een kans voor alle partijen!

Citaten uit dit artikel zijn enkel toegelaten mits vermelding van de bron i.c.:
MARCHAND Chris, DE BAETS Katrien, Een eigen huis, een dak boven je hoofd, Oranjekrant, 2001 jrg. 28 nr.4